

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Управни одбор РФ ПИО – прошле године предузете многобројне конкретне активности које су резултирале повећањем броја решених предмета и високим квалитетом услуга

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

РЕШЕНО 93 ОДСТО ЗАХТЕВА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

ОДРЖАН ДРУГИ САЈАМ ЗА ТРЕЋЕ ДОБА 55+

Премијер на отварању

На сајму и штанд Фонда ПИО, представљене државне и градске институције, удружења, медицинске установе, домаће и стране компаније које пружају услуге старијима

Отварању другог Сајма за треће доба, 25. маја у Хали 3 Београдског сајма, присуствовали су премијер Србије, Александар Вучић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, и градоначелник Београда, Синиша Мали. Обраћајући се окупљеним посетиоцима премијер је рекао да Влада осећа огромну захвалност према пензионерима јер су подржали тешке мере не мислећи на себе, већ на будуће генерације.

– Кад се доносе тешке мере и кад није лако, ви сте ти од којих видимо како вам није тешко и како разумете, жртвујете се за млађе, за генерације које долазе. Ви никад не кукате, добро знате шта је држава и волео бих кад бисмо и ми то могли да научимо од вас. Никад нећу заборавити време кад није било тако лако или се није видео излаз тако близу као што се данас види, а кад сте ви без резерве то умели да подржите зато што нисте били себични и мислили на себе већ сте мислили на оне који долазе после вас – нагласио је премијер Вучић.

Зато ће и држава настојати да се пензионерима одужи колико год је то у могућности и чим се укаже прилика за то.

Обраћање Александра Вучића посетиоцима Сајма за треће доба

– Знате да ја тешко дајем обећања, али могу да кажем да ћемо повећати пензије пре краја године, живећете нешто лакше него данас, ви ћете у годинама пред нама моћи да живите пристојно, не могу рећи и богато, али ћете моћи да помогнете својој деци и унучићима. Затим, ове године ће први пут бити повећан број пензионера који ће о трошку државе ићи у бање, биће их 11.500. Дневни клубови постоје и раде у многим градским општинама а до краја године биће изграђени дневни клубови за пензионере у Раковици, на Звездари и у Земуну – рекао је премијер Александар Вучић отварајући Сајам за треће доба.

Током два дана сајма, посетиоци су могли да провере своје здравље и да сазнају тајне правилне исхране, да учествују у забавним радионицама и наградним играма, освоје вредне поклоне и попусте, уз културни и едукативни програм. На штанду Фонда ПИО осигураници су, као и на прошлогодишњем сајму, могли да добију листинг са подацима о стажу, као и одговоре на многобројна питања. Опширније о свему томе на наредним страницама овог броја.

В. А.

УПРАВНИ ОДБОР РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ

Решено 93 одсто захтева

Од доприноса укњижено 341,89 милијарди, учешће доприноса у укупним примањима 57,16 одсто, што је номинално 8,96 одсто више од доприноса остварених у 2013. години

У циљу стварања све квалитетнијег и ефикаснијег корисничког сервиса у РФ ПИО, у прошлој години су предузете многобројне конкретне активности које су резултирале повећањем броја решених захтева, решавањем захтева за остваривање права из ранијег периода и високим квалитетом услуге корисницима и осигураницима, речено је на седници УО РФ ПИО приликом разматрања Извештаја о раду ове институције у 2014. години. У свом уводном излагању Енвер Никшић, помоћник директора Фонда, нагласио је да је за решавање у првостепену поступку примљен 514.051 захтев, од чега је решено 93 одсто, а у законском року 87 процената. За решавање о правима из ПИО по међународним уговорима било је 32.734 захтева, од којих је 21.078, односно 64,3 одсто захтева решено.

– Активности које су допринеле остваривању зацртаних циљева су свакако и оспособљавање запослених за нов приступ раду, велики број састанака одржаних у филијалама на којима су разматрани конкретни проблеми са којима се сусрећу у раду, али и увођење система квалитета и система безбедности информација у складу са међународним ИСО стандардима. Унапређене су и међународне активности кроз интернационалне Дане разговора Фонда са носиоцима социјалног осигурања других држава, а првенствено са државама региона. Са некима од њих су већ закључени споразуми о електронској размени података што ће умногоме поједноставити и убрзати комуникацију о корисницима и осигураницима. Имовина Фонда и управљање њоме свакако су од велике важности, па је формиран и Сектор који ће се тиме бавити, а настављено је и са ревизијом

инвалидских пензија – рекао је у уводном излагању Енвер Никшић.

Директор Сектора за медицинско вештачење РФ ПИО, др Дика Кајевић, предочио је члановима УО и детаљније податке о ревизији инвалидских пензија.

– Од 33.783 корисника инвалидске пензије од септембра прошле до 22. маја ове године издвојено је 3.929 њих ради контроле. На контролу су позвана 2.953 ко-

шле године је утицало неколико фактора: повећање стопе доприноса са 24 на 26 одсто, затим то што у октобру није било усклађивања плата и пензија, па смањење плата и пензија због спровођења фискалне консолидације. Све ово одразило се и на приходну и на расходну страну финансијског пословања. Тако су укупно остварени приходи и примања прошле године износили 598,10 мили-

резултати пословања Фонда у прошлој години бележе буџетски суфицит од око четири и по милијарде динара, односно вишак новчаног прилива који ће бити употребљен за покривање дефицита из претходног периода – објаснио је на седници УО директор Мимић.

У 2014. години извршено је 12 исплата пензија за 1.739.162 корисника. Просечна пензија за све категорије корисника

Са седнице Управног одбора

рисника, од којих се 686 није одазвало позиву на први преглед, 90 њих се није одазвало ни на поновљени позив, а прегледано је 2.177 корисника пензија. Налаз којим се потврђује могућност коришћења инвалидских пензија забележен је код 1.953 корисника инвалидских пензије, док код 210 њих није потврђен тај налаз и њима су пензије укинуте. Процес ревизије ових пензија биће настављен све док не буде све исконтролисано, дакле и ове и наредних година – појаснио је др Кајевић.

После усвајања Извештаја о раду, о финансијском пословању РФ ПИО у прошлој години у уводном излагању говорио је финансијски директор Фонда, Иван Мимић.

– На пословање и финансијске резултате рада Фонда про-

јарди динара, од чега је од социјалних доприноса укњижено 341,89 милијарди динара, што је за 1,03 одсто више од планираног износа. Учешће доприноса у укупним примањима износи 57,16 одсто, што је номинално 8,96 одсто више од доприноса остварених у 2013. То истовремено значи и мање дотације из буџета Републике Србије, тако да је настављена тенденција смањења дотација из буџета и прошле године је у укупним приходима и примањима износила 41,86 одсто, односно 222,36 милијарди динара. Укупни расходи и издаци Фонда за прошлу годину износили су 593,51 милијарду динара, што је 99,71 одсто од плана. За исплату нето пензија утрошено је 508,04 милијарде динара. Финансијски

је 24.085 динара, док је учешће просечне пензије у просечној заради 54,1 одсто. Нових пензионера је прошле године било 103.105, док је због смрти корисника трајно обустављена исплата 72.916 пензија. У структури корисника пензија све је мање инвалидских пензионера: на крају прошле године било их је око 19 одсто, старосних је 60 одсто, а 21 одсто чине породични пензионери. Укупан број осигураника на крају прошле године износио је 2.485.994, што значи да је однос осигураника према корисницима 1,4:1, док је за одржив пензијски систем неопходно да овај однос буде 3:1, речено је на седници УО на којој је усвојен и Извештај о финансијском пословању Фонда у 2014. години.

Весна Анастасијевић

У ПРИЈЕПОЉУ ОТВОРЕНА ОРДИНАЦИЈА ЗА МЕДИЦИНСКО ВЕШТАЧЕЊЕ

Лакше до лекара вештака

Вештачење ће се обављати сваког уторка, пуно радно време, што ће становницима општина Пријепоље, Прибој и Нова Варош приближити услуге Фонда ПИО

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, отворио је ординацију за медицинско вештачење у Пријепољу у присуству челних људи РФ ПИО: директорке, Драгане Калиновић, председника Управног одбора, Бранислава Митровића, помоћника директора, др Александра Милошевића, директора Сектора за медицинско вештачење, др Дике Кајевића, директорке Сектора за односе с јавношћу, Јелице Тимотијевић, директора

Филијале Ужице, Сретена Селакковића, запослених у испостави Фонда у Пријепољу и руководства ове општине. Том приликом Драгана Калиновић је новинарима објаснила да је у Фонду донета одлука о отварању ове ординације због становника општина Пријепоље, Прибој и Нова Варош који су до сада на лекарски преглед, односно вештачење за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања морали да путују више од 75 километара до Ужица, што болесним и често тешко по-

Испостава Пријепоље

У испостави Пријепоље раде Елмедина Хулић (десно), виши стручни сарадник за матичну евиденцију, и Миломирка Крџавац,

стручни сарадник за матичну евиденцију. За своје суграђане оне су Фонд ПИО: издају потврде, уверења, примају М-4 пријаве... Уз добру организацију и предан рад, и поред велике оптерећености, посао обављају са осмехом и без нервозе.

кретним људима није нимало једноставно.

– У Пријепољу ће лекар вештак бити сваког уторка, дакле четири пута месечно пуно радно време. Проценили смо да је

то довољно да се задовоље потребе око 800 корисника и осигураника са овог подручја колико их просечно годишње долази на вештачење, што представља четвртину укупног броја вешта-

чења у Филијали Ужице. Новом организацијом медицинског вештачења у овом граду наставамо тренд приближавања корисницима наших услуга, смањујемо њихове трошкове одласка на вештачење у Ужице и, што је најважније, олакшавамо нашим корисницима и осигураницима долазак на преглед – нагласила је директорка Калиновић.

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин је приликом отварања ординације за медицинско вештачење ПИО фонда нагласио значај ове одлуке РФ ПИО за све становнике општина Пријепоље, Прибој и Нова Варош и истакао да ће Министарство на чијем је челу наставити да брине о људима и да ће чинити све да им олакша свакодневицу, али и да ће настојати да исправи пропусте из прошлости.

– За само годину дана ревизијом инвалидских пензија Министарство рада уштедело је 86 милиона динара. Са ревизијом ће се наставити докле год постоје инвалидске пензије и оне ће бити константно провераване. Да је то урађено пре десетак година, замислите колика би била уштеда. Морам овом приликом да нагласим да су нове пријаве за инвалидске пензије много боље документоване и да се сада пријављују само они који заиста имају услове за остваривање тог права – истакао је министар Вулин.

У ординацији за медицинско вештачење Фонда ПИОу Пријепољу обављаће се вештачење за оцену радне способности и туђу негу и помоћ осигураника и корисника са подручја општина Пријепоље, Прибој и Нова Варош. Ове три општине имају око 71.000 становника, међу којима 20.370 пензионера и 20.550 осигураника.

Током боравка у Пријепољу министар Александар Вулин се састао и са руководством ове општине и руководиоцима Центра за социјални рад, Националне службе за запошљавање, инспекцијом рада за Златиборски округ у Пријепољу.

В. Анастасијевић

ГОСТИ ИЗ АУСТРИЈЕ У МИНИСТАРСТВУ И ФОНДУ

Обишли Функционалну дијагностику

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, састао се средином маја са амбасадором Републике Аустрије у Београду, Јоханесом Ајгнером, генералним директором аустријског Завода за пензијско осигурање, Винфридом Пингером, и аташеом за рад и социјална питања у амбасади у Београду, Оливером Хилером. Разговарали су о унапређењу сарадње две земље у области социјалног осигурања и примене Споразума о социјалној сигурности.

На састанку је било речи и о скором потписивању споразума о међусобној електронској размени података између Фонда ПИО Србије и Завода за пензијско осигурање Аустрије, како би се убрзала комуникација и олакшало остваривање права будућим корисницима из обе земље. Аустријски завод годишње исплати 101.728.801 евро за 26.483 корисника права из области пензијског и инвалидског осигурања у Србији.

Састанку су присуствовали и државни секретар у Министарству за рад, др Ненад Иванишевић, директорка Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Драгана Калиновић, председник Управног одбора РФ ПИО, Бранислав Митровић, и директор Завода

за социјално осигурање, Зоран Пановић.

Потом судиректор аустријског Завода, Винфрид Пингер, и аташе у амбасади, Оливер Хилер, са челним људима Фонда обишли Одељење функционалне дијагностике Сектора за медицинско вештачење РФ ПИО. Том приликом их је др Александар Милошевић, помоћник директора РФ ПИО, упознао са радом функционалне дијагностике.

– Основна улога овог одељења јесте да обезбеди правилну процену инвалидности, а тиме истовремено и сачува средства Фонда ПИО. Осигураници који траже, односно које њихови лекари предлажу за инвалидску пензију, подлежу контролним прегледима код нас. У том смислу задатак нашег одељења је да помаже лекарима вештацима у доношењу коначних одлука о оце-

ни радне способности и остваривању права на туђу помоћ и негу, омогућава контролу донетих медицинских налаза и процену морфолошког и функционалног стања осигураника – објаснио је др Милошевић.

Директор аустријског Завода Пингер је том приликом објаснио да је њихов начин рада другачији, да они немају стално запослене све лекаре специјалисте, а посебно је био импресиониран биохемијском лабораторијом у којој се врше анализе и где пацијенти добијају резултате тих анализа, јер они узорке шаљу у удаљене лабораторије које им раде анализе.

Гости из Аустрије су одржали и састанак са директорком Драганом Калиновић и њеним сарадницима на коме су размењена искуства у раду две институције.

В. А.

СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ

Електронска размена података о корисницима

За 9.260 грађана Србије који примају пензију из Словеније споразум значи убрзану и сигурнију комуникацију

У Београду је 25. маја потписан Споразум о међусобној размени електронских података пензијских фондова Србије и Словеније. Тај докуменат ће поједноставити живот грађана Србије који су право на пензију стекли у Словенији, као и грађана те државе који су право на пензију стекли у нашој земљи.

Споразум су потписали директорка Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Драгана Калиновић и министар Вулин.

Они ће моћи лакше и једноставније да остваре своја права, што значи њима као појединцима, али значи и за обе државе. Чим имате електронску размену података имате и мање папирологије и не морате да долазите лично, а нама и јесте најважније да људима поједноставимо ствари, јер је то основно што у нашем министарству радимо, бринемо о људима – нагласио је министар Вулин.

Драгана Калиновић и Маријан Папез

Са потписивања споразума

Драгана Калиновић, и директор Завода за пензијско и инвалидско осигурање Словеније, Маријан Папез.

Потписивању је присуствовао и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, који је нагласио да овај докуменат много значи за 9.260 грађана Србије који на име пензије из Словеније сваке године добијају око 21 милион евра.

Према његовим речима, 2.160 грађана Словеније стекло је право на пензију у Србији и њима се по том основу годишње исплаћује 1,1 милион евра.

– Споразум ће помоћи нашим грађанима јер ће убрзати комуникацију и учинити је сигурни-

Александар Вулин је подсетио да је Србија исти споразум већ потписала са Републиком Српском, као и да ће наставити да разговара са свим земљама у окружењу да би корисницима приближила ПИО Фонд.

Директорка РФ ПИО, Драгана Калиновић, рекла је да је до сада остваривање права свих корисника страних фондова трајало у просеку три до четири месеца.

– То је просек Европе, али је наш циљ да се те процедуре сведу на два месеца, што је и наш законски оквир – рекла је Драгана Калиновић.

Словеначки директор је такође поздравио потписивање споразума и нагласио да ће он

бити користан за кориснике оба пензијска фонда.

– Споразум знатно олакшава и скраћује процедуре, јер грађани неће морати да путују у другу земљу по различите потврде, већ ће све моћи да добију електронски – рекао је Маријан Папез, директор словеначког Завода за пензијско и инвалидско осигурање.

После потписивања споразума одржан је и заједнички састанак коме су, поред директора, присуствовали и сарадници: са словеначке стране Едмонд Пајк, заменик генералног директора и директор Сектора информативних технологија, Деан Премић, директор Сектора за вештачење, Боштјан Мар-

тинчич, директор Сектора за исплату пензија, Борис Гачник, директор Сектора за остваривање права. Из РФ ПИО састанку су присуствовали и Бранислав Митровић, председник Управног одбора РФ ПИО, Александар Милошевић, помоћник директора РФ ПИО, Вера Грбовић, помоћник директора Сектора за финансијске послове, Владимир Станковић, директор Сектора за остваривање права из ПИО, Зоран Сутара, саветник директора РФ ПИО за информационе технологије, Јелица Тимотијевић, директор Сектора за односе с јавношћу, Александра Банић, саветник директора РФ ПИО, и из Завода за социјално осигурање Зоран Пановић, директор, и Милош Никач, помоћник директора Завода. На састанку су разматрана актуелна питања у вези са спровођењем Споразума између Републике Србије и Републике Словеније о социјалном осигурању, а било је речи и о сарадњи између надлежних носилаца пензијског и инвалидског осигурања две државе.

Гости из Словеније обишли су и Дирекцију Покрајинског фонда у Новом Саду и Филијалу Суботица.

В. Анастасијевић

СТАЖ СА УВЕЋАНИМ ТРАЈАЊЕМ СЕ УТВРЂУЈЕ ПРЕМА ЗАКОНСКИМ ПРОПИСИМА КОЈИ СУ ВАЖИЛИ У ВРЕМЕ КАДА ЈЕ СТАЖ НАВРШЕН

Бенефицирани стаж

Бенефицирани стаж, или правилније – стаж који се рачуна са увећаним трајањем, представља „привилегију“ осигураника који раде на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним радним местима, као и осигураника који обављају такве послове на којима се након навршених одређених година живота не може очекивати да свој посао, односно професионалну делатност обављају успешно.

Утврђивањем стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, ови осигураници могу у одређеним околностима да остваре право на пензију раније, а бенефицирани стаж им такође утиче и на месечни износ пензије. Радна места на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем утврђена су одговарајућим правилником, који осим радних места утврђује и степене увећања стажа, као и начин њиховог утврђивања и ревизије.

Трајање стажа може се увећати за највише 50 одсто у односу на ефективно трајање, осим у случају професионалних војних службеника којима се у случају ангажовања у оружаним акцијама време проведено у тим акцијама, као и на лечењу, или у заробљеништву, рачуна као стаж осигурања у двоструком трајању. Степен увећања означава се бројевима, па тако, на пример, степен увећања 12/14 означава да се стаж осигурања рачуна тако да се сваких 12 месеци ефективног рада рачуна као 14 месеци стажа осигурања.

При утврђивању права на пензију, бенефицирани стаж се утврђује према законским прописима који су примењивани у Републици Србији у време када је стаж навршен. Ови прописи су се с временом мењали и са сваком изменом доносили нове услове под којима се стаж утврђивао са увећаним трајањем, а такође је било и измена у погледу начина његовог рачунања. Тако је до

краја 1972. важио пропис по коме се стаж урачунавао са увећаним трајањем само у случају да је његово укупно трајање дуже од пет година. Од 1973. године тог ограничења више није било, па се стаж рачунао са увећањем без обзира на укупно трајање. Међутим, закон чија је примена почела 1. јануара 1997. године вратио је ово ограничење са додатним поштрењем – почев од тог дана бенефицирани стаж се

урачунава само у случају да је његово укупно трајање дуже од 10 година. Ипак, у случају да је код осигураника утврђена инвалидност, укупно трајање рада од пет година на радним местима за која је предвиђен бенефицирани стаж, довољно је за његово рачунање у увећаном трајању.

Осигураници који су користили боловање за време рада на местима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем треба да знају да су се и прописи који регулишу утицај боловања на рачунање тог стажа с временом мењали. До краја 1987. године боловање није утицало на рачунање бенефицираног стажа, односно осигуранику се комплетан период рада рачунао са увећаним трајањем

без обзира на трајање одсуства с посла. Почев од 1. јануара 1988. године, боловање које је у току календарске године трајало краће од месец дана није од утицаја на рачунање бенефицираног стажа, али се одсуствовање са посла које прелази месец дана одбија од укупног трајања бенефицираног стажа. Овакав начин рачунања примењиван је до краја 1990. године. Дакле, у овом периоду се „опрашта“ одсуство са посла у трајању до једног месеца, без обзира на то да ли је боловање било континуирано, или је осигураник одсуствовао са посла у више краћих периода. Почев од 1991. године свако одсуство са посла због болести представља разлог да се у периодима боловања стаж осигурања рачуна само у ефективном трајању.

Осигураник који има бенефицирани стаж, захваљујући њему може раније да оствари право на пензију, и то на различите начине. Осигураници који су навршили бенефицирани стаж чије је трајање најмање 2/3 укупног стажа осигурања имају право на снижење старосне границе. На сваких пет година проведених на радном месту са коефицијентом 12/14 старосна граница се снижава за једну годину, на сваке четири за 12/15, три за 12/16 и на сваке две године за 12/18. Ово снижење односи се само на остваривање права на старосну, али не и на превремену старосну пензију. Дакле, снижење се рачуна од 65 година живота за мушкарце и 60 година и шест месеци за жене (у току 2015. године). Осигураник који по овом основу оствари право на старосну пензију добија ту пензију у „пуну“ износу, без икаквих умањења. Старосна граница може да се снижава највише до 54 године и 8 месеци живота, а од следеће године до 55 година живота, осим за запослене на радним местима са коефицијентом 12/18 који могу да остваре право на старосну пензију и са 50 година живота. Такође, овај стаж се урачунава и за

Мирослав Мирић

остваривање права на старосну пензију са навршених 45 година стажа осигурања, без обзира на године живота, као и за стицање права на превремену старосну пензију.

Трајање бенефицираног стажа од утицаја је и на права запослених који припадају такозваним посебним категоријама осигураника – полицијске службенике, припаднике обавештајних агенција, запослене на извршењу кривичних санкција, припаднике Војске Србије и друге, који имају могућност да право на пензију остваре под посебним, повољнијим прописима, у случају да су на овим пословима провели период прописан Законом о пензијском и инвалидском осигурању. У 2015. години, тај период је 11 година и 8 месеци ефективног рада на пословима са увећаним трајањем стажа.

Осигураници који су обављали самосталну делатност такође имају право на стаж са увећаним трајањем уколико су обављали послове за које је такав стаж предвиђен. У случају да је утврђено обављање таквих послова, они су у обавези да уплате увећан допринос за пензијско и инвалидско осигурање, како би им се стаж рачунао са увећањем. Исто увећање доприноса важи и за друге послодавце, па се зато свим осигураницима сугерише да пре одласка у пензију провере своје податке регистроване у матичној евиденцији Фонда, јер и у случају да су сви други услови испуњени, трајање стажа неће бити увећано уколико послодавац није испунио своју обавезу и уплатио одговарајуће доприносе, а затим о томе доставио Фонду ПИО одговарајуће пријаве М-4.

Мирослав Мирић

На Калемегдану први „Београдски манифест“

Велики сајам манифестација, дегустација и дестинација „Београдски манифест“ одржан је од 22. до 24. маја на Београдској тврђави. Иако је лоше време кварило забаву, није спречило велики број људи да посете Калемегдан и уживају у програму подељеном у 15 целина. Фестивали плеса и музички фестивали, дегустација вина, кулинарских специјалитета и плодова природе, биоскоп на отвореном, јединствени пиромузички ватромет као прави спектакл на небу, „Свет маште“ намењен најмлађима, представљања туристичких дестинација, само су део тродневног програма. Посебну пажњу посетилаца привукао је и Фестивал балона који су кружили над Београдом током дана, а вечерња атракција „Night glow“ пружила је незаборавну слику балона који светле у ноћи.

Светски дан породице

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања организовало је поводом 15. маја, Светског дана породице, свечаност у Пионирском граду којој је присуствовало око 500 малишана и 300 хранитеља. Истичући да је за функционалну породицу неопходно да и цело друштво добро

ма у развоју што није случај у многим земљама. Директорка Центра за породични смештај и усвојење Београд, Добрила Грујић, навела је да се хранитељство интензивно развија у последње време, а да тај центар настоји да обезбеди добре услове за свако дете у хранитељској породици. У хранитељ-

функционише, министар Александар Вулин је најавио и измене Породичног закона, као и доношење правилника о хранитељству. Свечаности је присуствовала и руководилац програма за заштиту деце УНИЦЕФ-а Катлин Брашић која је том приликом навела да је хранитељство област у којој је Србија напредовала и истакла да је хранитељство доступно и деци са сметња-

ским породицама тренутно се налази око 5.500 малишана.

За малишане су у Пионирском граду организоване спортске активности, али и маскенбал којем су присуствовали популарни глумца Милорад Мандић Манда, првотимци Црвене звезде Дарко Лазовић и Александар Луковић, као и представници града Београда.

Врање помаже најугроженијима

Град Врање је на основу одлуке Градског већа уплатио помоћ за око 377 људи, по разним основама. Социјално најугроженијим породицама са евиденције Центра за социјални рад уплаћено је укупно 1,89 милиона динара, па ће 315 људи добити у просеку по 6.000 динара.

Дупло више, по 12.000 динара, исплаћено је војним инвалидима са минималним примањима, члановима породица умрлих инвалида и родитељима погинулих цивила, а у ове сврхе град Врање определио је укупно 744.000 динара.

Посао у Италији

Влада Италије објавила је позив за запошљавање сезонских радника за ову годину, а за послове могу да се јаве и грађа-

ни Србије. У овој години Италијани ће да запосле 13.000 сезонских радника који ће бити распоређени по радним местима зависно од потреба. Од тог броја, 1.500 радних места резервисано је за раднике који су раније радили у Италији или већ раде у овој земљи.

Стручни скуп за Војвођане

Покрајински завод за социјалну заштиту организовао је у ГЦ „Срем“ у Руми стручни скуп о процени корисника, којем су присуствовали представници државних установа и приватних домова за старе у Војводини. Едукација је одржана у оквиру стручне подршке установама за одрасле и старије, а предавачи су би-

ли Татијана Грнчарски и Снежана Ђурић, саветнице за социјалну заштиту у том покрајинском заводу.

Поред домаћина из ГЦ „Срем“, скупу у Руми су присуствовали и стручни радници из геронтолошких центара Новог Сада, Зрењанина и Бачке Паланке, као и бројних приватних домова за старе.

Београд прославио Спасовдан

Поводом Спасовдана, градске славе, 21. маја централним београдским улицама одржана је литија коју је предводио патријарх српски Иринеј. Он је честитао Београђанима славу, као и свима у Србији, али и целом српском народу који се стицајем прилика нашао широм света.

У Вазнесењској цркви одржана је литургија коју је служио патријарх Иринеј, чиме је и почело обележавање славе. Литија је затим кренула из Улице адмирала Гепрата, а на њеном челу били су Јерусалимски крст, барјак града Београда и коњица. Литија, која представља једну од најстаријих традиција Београда, кретала се од Адмирала Гепрата, преко Кнеза Милоша и Краља Милана до Теразија где је код Теразијске че-

сме одржана прва молитва за здравље Београђана. После молитве, литија се кретала Кнез Михаиловом и Париском до Симе Марковића где је код Саборне цркве одржана друга молитва у којој се молило за поштеду од страдања, мир и напредак.

Литија је настављена Поп Лукином, Бранковом, кроз улицу Краљице Наталије и Добрињску до Адмирала Гепрата, где је по повратку у Вазнесењску цркву, испред гранитног крста, одржана трећа молитва у спомен свих палих јунака Београда. Поред грађана и градоначелника Београда, у литији су учествовали и принц Александар Карађорђевић, епископи, студенти Богословије, питомци Војне академије.

Зарада у априлу – 45.605 динара

Републички завод за статистику саопштио је да просечна нето зарада исплаћена у априлу износи 45.605 динара што је, у поређењу са просечном нето зарадом исплаћеном у марту, номинално више за 5,8, а реално за 5,3 одсто.

Просечна бруто зарада исплаћена у априлу ове године износи 62.532 динара, и у односу на просечну зараду исплаћену у претходном месецу номинално је виша за 5,7, а реално за 5,2 одсто.

Просечна нето зарада исплаћена у априлу ове године номинално је нижа за 0,5, а реално за 2,3 одсто у односу на просечну нето зараду исплаћену у истом месецу прошле године.

Просечна бруто зарада исплаћена у априлу 2015. године номинално је нижа за један одсто, а реално за 2,8 одсто од просечне бруто зараде исплаћене у априлу 2014. године.

Музеј бањског лечења

У Музеју науке и технике у Врњачкој Бањи 28. маја свечано је отворена поставка „Музеј бањског лечења“.

Изложбу, која је резултат вишегодишње сарадње општине Врњачка Бања и београдског Музеја науке и технике, отворио је Иван Тасовац, министар културе и информисања. То је прва стална поставка коју један музеј из Београда има у унутрашњости Србије, на шта су становници Врњачке Бање веома поносни.

Поред развоја бањских терапијских процедура, приказани су и бројни предмети и реквизити: медицински инструменти и апарати, лични предмети из свакодневног живота лекара и посетилаца Бање и оригинални документи, фотографије, разгледнице и филмови.

Помоћ у кући за 220 корисника

Крагујевачки Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ обележио је тринаест година постојања услуге помоћ и нега у кући и дванаест година рада Дневног боравка за старије особе.

Обе услуге имају заједнички циљ – да се старијима побољша квалитет живота. У протеклих тринаест година више од 1.600 старијих људи из градских, приградских и сеоских средина користило је услугу помоћи у кући, а више од осамдесеторо њих прошло је и кроз Дневни боравак. Од почетка ове године услугу помоћи и неге користи више од 220 грађана, о којима брине 26 геронтодомаћица. У сарадњи са Домом здравља Крагујевац, корисницима се пружа и здравствена заштита.

Иначе, крагујевачки центар „Кнегиња Љубица“ прошле године добио је лиценцу за пружање ових врста услуга за стара лица.

За пето дете пола милиона динара

Општина Нова Варош повећала је износ једнократних накнада за новорођенчад. У општинском буџету је за те намене планирано 11 милиона динара. Накнада за прво дете остаће 50.000 динара, док је за друго дуплирана и износи 100.000. Родитељи ће за треће дете добити једнократну помоћ од 300.000 динара, за четврто 400.000 и за пето 500.000 динара. Незапослене породиље и даље ће месечно из буџета примати накнаду од 10.000 до 17.500 динара, али ће је мајке с више деце примати дуже – за треће, четврто и пето дете и две године, а за прво и друго као и до сада до првог бебиног рођендана.

САЈАМ ЗА ТРЕЋЕ ДОБА 55+

Много дружења и много услуга

Важно место имао Фонд ПИО на чијем су инфо пулту посетиоци могли да се информишу о остваривању права из ПИО, да добију листинг или јединствени пин код

Градоначелник Београда Синиша Мали

У Хали 3 Београдског сајма, 25. маја, симболично на „Дан младости“, отворен је други Сајам за треће доба 55+. Ова манифестација, јединствена у региону, трајала је два дана, а организовали су је Дневни центри и клубови Геронтолошког центра Београд у сарадњи са специјализованим часописом „Пензија“, а под покровитељством Секретаријата за социјалну заштиту града Београда.

Поред премијера Александра Вучића, на отварању се присутнима обратио и градоначелник Београда Синиша Мали, рекавши да је ова манифестација у потпуности посвећена најстаријим суграђанима.

– Циљ ове манифестације је двострук. Први је да квалитетно проведете своје слободно време, да се забавите, да се дружите, да учествујете у великом броју радионица, позоришним

представама, концертима, и да на неки начин потпуно и најкреативније искористите своје слободно време. Други циљ је да на једном месту видите све оно што град Београд нуди и пружа од услуга својим старијим суграђанима. Овде превасходно мислим на услуге које пружају дневни центри или, како се популарно називају, клубови за старије суграђане и таквих има 22 на територији града Београда. Последњи смо отворили у насељу „Милева Марић Ајнштајн“ пре неколико недеља и морам да признам да сам био стварно импресиониран квалитетом и количином позитивне енергије наших старијих суграђана – изјавио је градоначелник Београда и обећао да ће увек слушати глас старијих и радити у складу са њиховим потребама.

Отварање Сајма за треће доба почело је правом међугене-

рацијском сарадњом – песмом „Љубав је“ коју су извеле групе певача „Савска зора“ Клуба за старије „Гаврило Принцип“ и „Веселице“ Клуба за старије „Савски венац 1“, уз подршку малишана из вртића „Принцеза Оливера“, након чега су заједно наступили мешовити камерни хор „Смиље“ београдских клубова за старије и ученици трећег разреда ОШ „Краљ Петар I“ који су отпевали песму „Девојко мала“.

Током два дана трајања Сајма за треће доба, најстарији су учествовали у бројним активностима – дружили се, певали, учествовали у такмичењу плесних парова, у бројним радионицама, окушали срећу на лутрији и освојили вредне награде, слушали предавања на тему

здравља и правилне исхране, проверавали своје здравствено стање на штандовима на којима се бесплатно обављао очни преглед, мерење крвног притиска, густине костију, остварили попусте на различите производе и услуге.

Међу више од 70 излагача, државних и градских институција, удружења, медицинских установа, домаћих и страних компанија које пружају услуге старијима, важно место имао је и Фонд ПИО, на чијем су инфо пулту посетиоци могли да добију све потребне информације из области остваривања права из ПИО, да добију листинг, тј. уверење о подацима унетим у матичну евиденцију Фонда и на тај начин провере свој стаж, односно уплаћене до-

приносе, или да добију јединствени пин код – приступну шифру помоћу које на сајту Фонда (www.pio.rs) могу неограничени број пута да проверавају своје податке из матичне евиденције Фонда или да прате кретање свог предмета.

За оба дана трајања сајма на инфо пулту Фонда владала је велика гужва. Многи суграђани дошли су само да виде шта се ту у ствари догађа и да се информишу о неким сегментима из делокруга рада Фонда који су им мање познати. Други су долазили из конкретних разлога: тако је издато готово 200 листинга и нешто мање од 50 пин кодова, а питања за правнике била су бројна и разноврсна.

– Мислим да смо професионално и успешно обавили задатак, а питања која су грађани постављали заиста су била разноврсна. Најчешћа су се односила на остваривање права на пензију, исплату пензије, стаж, замену привремених решења – наводи Милош Пантелић, шеф Одсека за контролу нацрта решења у Служби 1 Филијале за град Београд, који је посетиоцима Сајма за треће доба пружао правне савете и информације.

На штанду Фонда је и овог пута спроведена анкета за мерење задовољства корисника, која је показала да су посетиоци у највећој мери задовољни квалитетом пружених услуга.

Да подсетимо, поред Сајма за треће доба, одржаног прошле и ове године, Фонд је свој инфо пулт имао и на Сајму књига 2014. године, када се заправо и на овај начин приближио својим корисницима и осигураницима. Пракса је показала да је ово заиста добра идеја и да нашим суграђанима значи да на овакав начин добију потребне информације, савете и услуге, по које би иначе требало да дођу у неку од филијала Фонда. То су недвосмислено потврдили и одговори на једно од питања у спроведеној анкети – највећи број испитаника сматра да би услуге Фонда на овакав начин требало да буду доступне и убудуће.

Весна Кадиф

БЕСПЛАТНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА ПЕНЗИОНЕРА У БАЊАМА СРБИЈЕ

У јуну први ПОЗИВИ

На конкурс за рехабилитацију пензионера у бањама и РХ центрима о трошку Фонда ПИО, који је трајао од 1. до 20. априла, пријавило се нешто мање од 38.000 пензионера из целе Србије. Као што је познато, на основу опредељених средстава за ову намену, процењено је да ће ово право током 2015. моћи да искористи око 11.500 пензионера свих категорија.

Само у београдску филијалу послато је готово 7.000 пријава. Од тог броја пријава, 4.367 је оних корисника који испуњавају услов – 3.970 бивших запослених, 204 пензионисаних

У филијалама Републичког фонда ПИО на територији АП Војводине конкурисало је ове године 6.989 пензионера корисника свих врста права за одлазак на рехабилитацију у бање и РХ центре Србије о трошку РФ ПИО. Од тог броја 4.916 их је испунило услове из конкурса, док 2.073 корисника пензија није испунило услове за коришћење овог права по Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО.

Према речима Зоре Канкараш, саветнице директора Покрајинског фонда ПИО, планирано је да у складу са одобреним финан-

Бања Ковиљача

пољопривредника и 193 пријаве пензионера из категорије самосталних делатности. Остали који су се пријавили не испуњавају услове прописане конкурсом: или није прошло пет година од последњег одласка у бању, или примања прелазе лимит... Право на бесплатну рехабилитацију моћи ће ове године да оствари укупно нешто мање од 3.000 најстаријих Београђана. Ранг-листе ће се на огласним таблама београдских општинских организација пензионера наћи 1. јуна.

Пензионери који не буду задовољни рангирањем моћи ће да уложе приговор у року од осам дана од дана објављивања ранг-листе на огласној табли. Комисија је обавезна да у року од три дана прегледа све жалбе и сачини коначну ранг-листу корисника пензија који ће ове године бесплатно боравити у бањама и РХ центрима Србије.

сијским средствима пут бања, на рехабилитацију, ове године оде укупно око 2.900 корисника пензија свих врста права са пребивалиштем у Војводини.

– Први пензионери из Сремске Митровице већ се припремају за одлазак у бању. Очекујемо да ће већ током јуна око 300 пензионера из Војводине боравити у бањама „Јунаковић“ у Апатину, Врдник, Кањижа, „Русанда“ у Меленцима и на Златибору – рекла је Зора Канкараш.

Новина ове године је да ће корисници пензије који су остварили ово право приликом обавештавања о упућивању на рехабилитацију бити информисани и о списку области из којих ће им бити пружене услуге рехабилитације у зависности од РХ центра у који ће бити послати.

М. Мектеровић – В. Кадиф

Станко Крстин

СВЕЧАНА СКУПШТИНА УНИЈЕ ПОСЛОДАВАЦА ВОЈВОДИНЕ

Станко Крстин поново председник

У претходном периоду Унији послодаваца Војводине приступиле још 204 фирме које запошљавају 5.682 радника

Унија послодаваца Војводине, репрезентативна организација која окупља око 28.000 послодаваца (са 90.000 запослених), одржала је 7. маја седницу Скупштине УПВ, на којој је обележено пет година постојања. Међу 100 учесника из редова послодаваца, представника социјалних партнера и институција са којима УПВ сарађује, овој свечаности, између осталих, присуствовали су Небојша Атанацковић, председник, и Славенко Гргуревић, директор УПС, Жељко Двожак из Покрајинског секретаријата за привреду, запошљавање и равноправност полова, Сузана Митровић, из Управе за привреду града Новог Сада, Горан Милић, председник СССВ, Милојица Живковић, потпредседник УГС „Независност“ Војводине, Небојша Кукић, директор Покрајинске НСЗ, Чеданка Андрић из републичког и Милина Тушјак и покрајинског СЕС-а.

На седници су усвојени Извештај о раду и Предлог плана рада за наредни четворогодишњи период УПВ. Станко Крстин, досадашњи председник УПВ, поново је изабран за председника за наредни четворогодишњи период. Он је у свом извештају, између осталог, навео да су у претходном периоду Унији послодаваца Војводине приступиле још 204 фирме које запошљавају 5.682 радника. Споменуто је и да је УПВ учествовала у 25 пројеката, у којима су сарађивали са

Међународном организацијом рада, са више министарстава Владе Србије, НСЗ-ом, са синдикатима, страним владама и фондацијама, регионалним организацијама, па све до невладиног сектора на локалу.

Станко Крстин је најавио да ће се у наредном периоду УПВ залагати за настављање

сектор за предузетништво у УПВ и бољу комуникацију са чланством, а пружаће и стручну помоћ својим члановима. Нагласио је на крају и да ће посветити пажњу даљем оснивању локалних удружења послодаваца у Војводини.

На овој Скупштини изабрани су: Горан Нешић, из Зрењанина за новог потпредсед-

реформи у привреди и за успостављање вишег нивоа сарадње са републичким, покрајинским и локалним организацијама, институцијама, удружењима итд. Развијаће и даље

ника УПВ за подручје Баната, и др Томислав Стантић и проф. др Миладин Калинић за нове чланове Скупштине УПВ.

Мирослав Мектерковић

ОТВОРЕН ЦЕНТАР ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ У ГЦ КРАГУЈЕВАЦ

Свим грађанима на располагању

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, отворио је у Крагујевцу Центар за рехабилитацију у Геронтолошком центру и обихвао реновирану кухињу и вешерницу, чију адаптацију је то министарство финансирао са око осам милиона динара.

Тако ће убудуће све услуге Центра за рехабилитацију, површине 165 квадратних метара, са шест просторија, поред корисника, бити на располагању и другим грађанима. Циљ улагања Министарства у установе социјалне заштите јесте да се услови за кориснике изједначе и да они добију ква-

Александар Вулин у Крагујевцу

литетније услуге. У Геронтолошком центру у Крагујевцу тренутно је смештено око 330 корисника.

Министар Вулин је том приликом истакао да је за реализацију социјалног програма Влада Републике Србије обезбедила шеснаест милијарди динара, као и 500 милиона за заостале зараде из Фонда солидарности. Вулин је додао да ниједан радник 530 предузећа у реструктурирању неће остати без социјалног програма и поручио запосленима и синдикатима да изврше притисак на директоре да се обрате Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања са захтевом за социјални програм и конкретним плановима за њихову реализацију.

Милош Сантрач

Боља посета него лане

У току шест сајамских дана забележено 106.649 посета, што је за 30-40 одсто више него прошле године

На 82. међународном пољопривредном сајму, који је одржан од 9. до 15. маја у Новом Саду, учествовало је 1.500 излагача из 60 земаља света, који су на 40.000 квадратних метара сајамског простора представили своје производе и услуге. Земља партнер ове наше аграрне манифестације, која је сврстана у десет најзначајнијих сајмова пољопривреде у Европи, била је Италија, а први пут на Новосадском сајму наступила је и једна од највећих пољопривредних компанија из Уједињених Арапских Емирата – „Ал Дахра“.

Душан Вујовић, министар финансија у Влади Србије, свечано је отворио 82. међународни пољопривредни сајам, а на свечаности су, међу великим бројем високих званица из земље и иностранства, били и Снежана Богосављевић Бошковић, министарка пољопривреде и заштите животне средине, и Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада.

– Здрава храна је нешто што јесте и што ће бити најважније

у наредним деценијама, а ми имамо прилику да је производимо и испоручујемо. Држава је спремна да пружи подршку пољопривредницима, односно да побољша инфраструктуру и унапреди субвенционисање пољопривреде. Најважније је да пољопривредним произвођачима пружимо могућност да производе, а инвеститорима да омогућимо да улажу у Србију

– рекао је том приликом министар Вујовић.

Снежана Богосављевић Бошковић је истакла да је Међународни пољопривредни сајам увек одличан повод да се подсетимо значаја пољопривреде за економију наше земље и да Србија располаже изванредним потенцијалима за развој свих врста пољопривреде.

Посетиоци су током сајма

могли да виде, између осталог, и најмодернију пољопривредну механизацију, међу којом и комбајн за шећерну репу са ценом од 500.000 евра, али и више од 1.300 најрепрезентативнијих грла из домаћег узгоја. Уручена су и традиционална шампионска признања најбољима у 30 робних група. Сајам су обележили и стручни скупови у Конгресном центру, склопљени су многобројни уговори о пословној сарадњи а организован је и дефиле победника на Мањежу.

По завршетку 82. међународног пољопривредног сајма презадовољан резултатом био је и Слободан Цветковић, генерални директор Новосадског сајма, који је изјавио да су сви излагачки простори били изнајмљени и да је за шест сајамских дана регистровано 106.649 посета, што је за 30 до 40 одсто више него лане. Такође, много иностраних делегација обишло је сајамске експонате, а забележен је и велики број посета министара из земаља у окружењу и страних дипломата.

Мирослав Мектерковић

Трактор Марији Андрић

У наградној игри, коју Сајам традиционално организује за посетиоце, најсрећнија је била Марија Андрић из Новог Сада, која је добила трактор марке „беларус 320“.

ЗАПОШЉАВАЊЕ У ИНОСТРАНСТВУ

Само преко НСЗ и лиценцираних агенција

Недавно је Национална служба за запошљавање огласила слободна радна места за рад у Немачкој, и то углавном за здравствене раднике. Прошле године су посредовали у запошљавању држављана Србије у Јапану, Холандији, Немачкој. Будући да наши грађани често користе и ову могућност запослења, у овом броју ћемо појаснити како је регулисан рад у иностранству.

Запошљавање у иностранству прописано је Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености. Врши се на основу пријаве потребе за запошљавањем у иностранству коју приме Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Национална служба за запошљавање или агенција за запошљавање. Агенцију за запошљавање, како прописује овај закон, могу да оснују правна и физичка лица. Министарство за рад издаје дозволу за рад агенцији на основу писаног захтева, под условом да испуњава прописане услове.

За издавање дозволе за рад агенција плаћа накнаду чију висину утврђује Влада Србије, а та средства користе се за финансирање активне политике запошљавања.

Национална служба и агенција посредују приликом запошљавања у иностранству онако како је предвиђено за посредовање при запошљавању у земљи и дужне су да обезбеде заштиту лица у поступку запошљавања у иностранству. То подразумева обезбеђивање дозвола за рад и боравак у иностранству; трошкова санитарних и спе-

цијалистичких прегледа и издавања уверења о здравственој способности; трошкова превоза; затим информисање о условима живота и рада у иностранству; информисање о правима и обавезама по основу рада; закључивање уговора о раду пре одласка у иностранство и друга уговорена права.

Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености прописано је да НСЗ и агенција могу посредовати при запошљавању у иностранству ако не постоје сметње за одлазак лица у иностранство у складу са законом. Стога лице које жели да се запосли у иностранству подноси доказе да не постоје наведене сметње.

Национална служба и агенција дужне су да доставе Министарству обавештење о лицима која се запошљавају у иностранству, о њиховом броју и структури и друге потребне податке, пре одласка на рад у иностранство.

– Миграциони сервисни центри су интегрални део Националне службе за запошљавање. Они представљају информативне центре, који се баве управо упознавањем потенцијалних миграната са ризицима илегалне имиграције, као и са могућностима у оквиру легалних миграција. Постоји седам таквих центара у Србији, у Београду, Новом Саду, Бору, Краљеву, Крушевцу, Нишу и Новом Пазару – кажу у прес служби НСЗ.

Сви заинтересовани да се запосле у иностранству треба да имају у виду да сигурност уговореног посла зависи од потписаних уговора са послодавцем. Стога, да би се избегле

могуће непријатности, треба обавезно да провере да ли је агенција преко које иду на рад лиценцирана у Министарству за рад или да иду преко Националне службе за запошљавање.

Гостујући 20. маја на РТС-у, помоћник министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Лазић, најавио је доношење новог Закона о заштити наших грађана на раду у иностранству. Поред легалног одласка на рад у иностранство, дешава се да неки грађани посао проналазе преко агенција које немају лиценцу, које дају огласе, окупе људе, воде их у иностранство без икаквог реда, уговора, одузимају им пасоше. То је нешто што држава покушава да спречи, рекао је Лазић.

Он је истакао да је основна идеја новог закона да се зна где се који запослени налази. Планирано је да будући послодавци на једном прописаном обрасцу попуне податке и то доставе Министарству рада. Према његовим речима, у образац ће се уносити сви подаци из АПР-а: број запослених, место рада, који је уговор на основу кога раде, као и који је основ упућивања запосленог. Послодавци ће морати да попуне и изјаву да су на прави начин припремили запослене за рад у иностранству, односно да су их обавестили о свим правима и обавезама као и о условима рада (колика је зарада, какав је смештај, исхрана, временске и политичке прилике...). Лазић је истакао да ће постојати и особа за контакт на месту рада, којој ће запослени моћи да се обрати и која ће му дати бројеве телефона дипломатских конзуларних представника и Министарства рада. Обрасци фирми које се јављају биће на сајту Министарства, тако да ће у сваком тренутку грађани моћи да виде које наше фирме раде и где постоји могућност рада у иностранству.

Р. Милојевић

Тачна евиденција

Када страни послодавац достави информације о потреби за радницима одређене струке, уколико су испуњени наведени услови прописани и међународним конвенцијама о легалној миграцији, Национална служба за запошљавање такву понуду објављује као оглас у листу „Послови“, на свом интернет сајту и на огласним таблама у свим филијалама, објашњавају у НСЗ. Према подацима НСЗ, у 2014. и до априла 2015. године, 11 наших држављана је нашло запослење у иностранству (професор енглеског језика, радници на пословима обраде коже, медицинско особље, дипломирани фармацеут), а 15 лица је потписало уговоре о раду са послодавцем, у току је поступак прибављања радних дозвола.

У 2014. и до априла 2015. године, укупно 139 наших држављана (медицинских радника) самостално је пронашло послодавца, а посредством Националне службе прибавили су радну дозволу у складу са Споразумом о посредовању у привременом запошљавању српских радника у СР Немачкој, који је потписан 17. јануара 2013. На основу заједничке сарадње НСЗ и Немачке организације за међународну сарадњу у оквиру пројекта „Triple Win“ тај број износи 112. Најчешће је реч о медицинском особљу средње стручне спреме.

Мање младих тражи посао

На евиденцији Националне службе за запошљавање Републике Србије у априлу 2015. године регистровано је 761.878 незапослених. У односу на претходни месец број лица која траже посао смањен је за 4.622, или за 0,6 одсто.

Према годинама старости, учешће младих до 30 година у регистрованој незапо-

док је незапослених са вишим и високим образовањем (VI–VIII степен) 13 одсто.

Према трајању незапослености, дуже од 12 месеци посао тражи 508.670 лица, или 66 одсто.

У односу на исти месец претходне године дошло је до смањења броја незапослених за 3,2 одсто. У знатнијој мери смањено је и

Број запослених са евиденције НСЗ, према подацима преузетим из базе пријава на обавезно социјално осигурање, у периоду јануар–април 2015. године износио је 73.959, што

Представљени програми запошљавања

Татјана Видовић, директорка новосадске Филијале НСЗ, са својим најближим сарадницима, средином маја у просторијама Филијале представила је новинарима програме и актуелне мере активне политике запошљавања за 2015. годину. Том приликом је, између осталог, речено да је по Плану запошљавања Филијале у 2015. години, на основу већ расписаних јавних позива НСЗ за субвенције у запошљавању у Републици, предвиђено да се доделе субвенције за 150 лица са евиденције Филијале за отварање нових радних места, од тог броја и за запошљавање 31 особе са инвалидитетом. **Бесповратни новац ће се усмерити и за запошљавање 132 незапослена лица корисника новчане социјалне помоћи, а доделиће се и 183 субвенције за самозапошљавање и самозапошљавање Рома и ОСИ.**

је повећање у односу на исти период претходне године за 12,1 посто, када је забележено 65.973 запослених са евиденције НСЗ.

Мирослав Мектеровић

Татјана Видовић представила актуелне мере политике запошљавања

слености износи 25 одсто, лица старијих од 50 година је 26,4 посто, док је лица од 30 до 49 година 47 процената.

У односу на образовну структуру, укупан број лица без квалификација и нискоквалификованих (I и II степен), која се налазе на евиденцији НСЗ, износи 240.904, што чини близу трећине (31 одсто) укупног броја незапослених лица. Највише је лица са средњим нивоом образовања (III–V степен) – 54 посто,

учешће младих на евиденцији (за 6,5 посто), број лица без квалификација и нискоквалификованих за 4,4 одсто, затим, број дугорочно незапослених лица, односно оних који траже запослење дуже од једне године за 3,7 процената, при чему је код категорије лица која траже запослење од шест до 12 месеци на евиденцији дошло до смањења од 11 посто, а 15 одсто код категорије лица која траже запослење од једне до две године.

ОДРЖАН ПРОЛЕЋНИ САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА У НИШУ

Могућност запослења за 200 радника

На традиционалном пролећном сајму запошљавања у Нишу двадесетак страних и домаћих предузећа понудило је више од 200 радних места. Међу познатијим послодавцима који су потраживали нове раднике били су Џонсон електроник, Бенетон, Леони, неке туристичке агенције, занатске радионице, новоотворени домови за старе. Тражени су дипломирани машински и електроинжењери, текстилни радници, медицинске сестре, социјал-

ни радници, фармацеути, лекари, туристички радници, неговатељице, економисти, програмери...

На отварању сајма градоначелник Ниша, др Зоран Перишић, нагласио је да су манифестације оваквог типа прилика да се помогне суграђанима који су без запослења, а податак да је двадесетак фирми из Ниша заинтересовано за нове раднике требало би да буде сигнал да се иде у добром смеру. Очекујемо реализацију планова Џонсон

електроника који до средине 2016. године треба да запосли укупно 1.050 људи. То практично значи да ће још 750 незапослених пронаћи посао код тог послодавца.

Број незапослених на евиденцији Филијале НСЗ у Нишу за годину дана смањен је за седам одсто. Ипак, незапосленост је и даље један од великих проблема у тој средини. На територији коју покрива Филијала посао чека више од 51.000 људи а у самом граду је близу 35.000 незапослених.

Дан након сајма запошљавања у Нишу је одржан и сајам професионалне оријентације у организацији Центра НСЗ. Сајам је био намењен ученицима основних школа, а своје образовне профиле представило је 19 средњих школа из Ниша и околине. За стручне савете и консултације осмацима и њиховим родитељима на располагању су били стручњаци Центра за професионалну оријентацију нишке филијале НСЗ.

Љ. Глоговац

ЗРЕЊАНИН

Инвалиди рада у градској скупштинској сали

Општинска организација инвалида рада Зрењанин, која броји близу 7.000 чланова у 32 месне организације, одржала је 21. маја редовну годишњу Скупштину у великој сали Скупштине општине Зрењанин. Према речима Стевана Радишића, председника ове организације и потпредседника СИР Војводине, ово је уједно и потврда одличне сарадње са Градском управом.

Седници Скупштине као гости присуствовали су и Стана Свиларов, председница Савеза инвалида рада Војводине, Милан Звекић, директор Филитале РФ ПИО Зрењанин, који је и председник Надзорне комисије ОО СИР Зрењанин, и Војислав Лукачев, председник ОО СИР Нови Бечеј.

Стеван Радишић (у средини)

Стана Свиларов је том приликом истакла да је ОО СИР Зрењанин једна од најбољих организација у Војводини која се издваја по великом броју активности. Такође, и по одличном и квалитетном раду на терену, јер у

свакој месној заједници општине Зрењанин имају формирану месну организацију СИР-а, од којих велика већина има и своје просторије за рад. Похвалила је и председника Стевана Радишића који је максимално активан на свим нивоима, од месних организација, општинске организације па до СИР Војводине.

Милан Звекић је изјавио да ће Фонд ПИО наставити да прати и подржава делатност ОО СИР Зрењанин и у наредном периоду, у складу са својим могућностима.

На седници Скупштине 29 делегата је једногласно усвојило Извештај о раду, Извештај о финансијском пословању за 2014. годину, Извештај Надзорног одбора и План рада и Финансијски план за 2015. годину.

М. Мектеровић

РЕГИОНАЛНА ОЛИМПИЈАДА СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ У ВЕЛИКОЈ ПЛАНИ

Паланчани најуспешнији

Удружење пензионера општине Велика Плана два дана било је домаћин друге регионалне Олимпијаде спорта, здравља и културе под називом „Покрет трећег доба“. Учествовало је шездесетак старијих из град-

ских и општинских организација пензионера из Смедерева, Смедеревске Паланке и Велике Плана. Пензионери су се такмичили у кошарци, малом фудбалу пикаду, брзом ходању, шаху, спортском риболову...

Прво место у кошарци освојила је екипа из Смедеревске Паланке. У малом фудбалу прва је била екипа Марковца из Велике Плана, док је прво место у пикаду освојила екипа из града домаћина. У брзом ходању најбржи су били пензионери из Смедеревске Паланке. У спортском риболову, пецање удицом на пловак, најбољи је био Слободан Пешић из Велике Плана. Екипа пензионера Смедеревске Паланке (имали две екипе), освојила је прво место у шаху. После спортских сусрета, др Весна Марјановић из Дома здравља Велике Плана одржала је предавање о штетности дувана.

У укупном пласману прво и друго место припало је екипама Смедеревске Паланке, док је трећа била екипа из Азање. Из руку Перише Бојића, првог човека плањанских пензионера, прелазни пехар и заставу примио је Слободан Б. Панџић, председник Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке, која ће наредне године бити домаћин треће регионалне Олимпијаде спорта, здравља и културе.

Сл. Костантиновић

Гастро фест за памћење

Лепа варош Љубовија деветог маја била је права гастрономска престоница. Око 500 учесника из Србије и суседних држава у спортском центру у Љубовији надметало се на осмом „Међународном дринском гастро фестивалу“ у припремању најкусније рибе чорбе и јела са етнотрпезе, у модерној кухињи, пекарству, посластичарству, резбарену на воћу и поврћу, брзом сецању црног лука. Њихово умеће

оцењивале су врхунске судије из Куварске асоцијације Србије: Јордан Настановић, Дејан Станковић, Иво Андић и Милорад Аћимовић из Љубовије, творац „Гастро феста“ који се већ неколико година веома успешно одржава у овом граду.

На „Гастро фесту“ први пут је представљена национална кухиња далеке земље Индонезије која је велики пријатељ Србије. Амбасадор у Београду господин Хари Канду отворио је „Гастро фест“.

Титула мајстора чорбе чији се мирис ширио долином Дрине и мамио посетиоце да посете ову атрактивну манифестацију припала је екипи „Радован Србин“ из Кикинде. У категорији етнотрпезе победник је екипа коју су сачињавале пензионерке удружења жена „Темштанка“ из Пирота. Гастрономски мајстор Милош Алексић из Богатића освојио је прво

место у модерној кухињи. У резбарену воћа и поврћа победник је Мирко Дрездић из Богатића. У пекарству прво место освојила је екипа удружења жена „Вирићанке“ из Бањалуке, а у посластичарству је победила Милица Ђукић из Дубља, села код Боатића. За најбржег куvara „Гастрофеста“ проглашен је Јован Максимовић из Љубовије.

Ову лепу и веома посећену манифестацију улепшао је фолклор КУД-а „Азбуковица“ из Љубовије. Гости Индонезјани извели су традиционални плес паунова. Почев од јутарњих сати па до зоре следећег дана бројне посетиоце „Гастро феста“ забављале су четири музичке групе из Љубовије.

Миладин Малишић

КОМШИЈСКА РАЗМЕНА ИСКУСТАВА

Кикинђани у Новом Милошеву

Ново Милошево, велико и напредно село у општини Нови Бечеј, удаљено је само двадесетак километара од Кикинде. Упркос тој географској блискости, пензионери из ова два места ретко су се састајали. Средином претпрошле године новомилошевска Месна организација пензионера прерасла је у Удружење. Његов председник Милан Цимеша образлаже због чега су позвали у госте вршњаке из Кикинде:

– Контактирајући са неколико пензионерских организација ван наше општине, обратили смо се и Општинском удружењу пензионера кикиндске оп-

штине, јер смо се уверили да је оно изузетно активно. Њихово Културно-уметничко друштво „Сунчана јесен“ својим насту-

пом у нашем Дому пензионера, строго наменски изграђеном за потребе друштвеног живота најстарије популације, показа-

ло нам је на делу шта ветерани могу кад су организовани – каже Цимеша.

Удружење пензионера у Новом Милошеву жели да формира у својој средини језгро за културно-забавни рад. Искуства Кикинђана су им поучна и подстицајна. Поред међусобних консултовања руководства удружења, и масовни сусрети чланства доприносе унапређивању сарадње. Недавно су се 53 новомилошевска пензионера и десетак чланова месног оркестра који их је појачао, дружили са домаћинима у Дому пензионера у Кикинди. Реванш ускоро предстоји. **Сава Завишић**

РИСКАНТНО ЛЕЧЕЊЕ ПРЕКО ИНТЕРНЕТА

Варљива слика болести и здравља

Свако разуман ће вам саветовати да то не чините, али изазову је тешко одолети. Имате здравствени проблем у најави, бар вам се тако чини, изненадне тегобе, болове, пробадања, у сваком случају нешто што вас је забринуло и не желите да губите време. И мада сте већ чули паметну препоруку да се уздржите од копања по интернету, ви седате за компјутер.

Страница по страница, симптом по симптом, вама се чини да се све то поклапа баш са сметњама које ви осећате и ви полако клизите ка суочавању са све тежим дијагнозама, а блага забринутост с почетка претраге претвара се у тоталну панику.

У највећем броју случајева, срећом, посета лекару отклања најгоре страхове. Није свака мучнина предзнак инфаркта, трњење руке претходница можданог удара, а главо-

Недовољна упућеност и погрешно тумачење добијених информација доводе до тога да се претрага за узроцима сметњи често завршава паничним „открићем“ најгорих болести

адресу одлаже, а болест у међувремену узима маха. Није, међутим, само неупућеност разлог погрешно извучених закључака. Постоји нешто што се назива психолошком дистанцом и што је приликом вредновања података о некој болести од приличног значаја за коначни суд. У стручним круговима најчешће се, с тим у вези, помиње студија двојице научника са Хонгконшког универ-

боља сигнал тумора на мозгу. Свака болест је специфична, али и сваки болесник.

Управо због тога је одлазак у интернет ординацију ризикантан. Информације добијене на тај начин нису саме по себи нетачне, али извучене из контекста других дијагностичких показатеља и погрешно интерпретиране оне утичу на стварање искривљене слике, чиме пацијента доводе у опасну заблуду, упозоравају стручњаци.

При том, јесте да је у највећем броју случајева у питању лажни аларм, али дешава се и супротно, да се неки озбиљни знаци превиде или минимизирају, опет лошим тумачењем или самоубеђивањем (мени то не може да се догоди) услед чега се одлазак на праву

зитета науке и технологије који су још 2012. на основу низа експеримената показали како то у пракси изгледа.

Код више стотина студената они су испитивали реакцију приликом одређивања степена могућности појаве неке болести. У обзир су узета два параметра, конкретни симптоми код одређене особе и њихово поклапање са препознатљивим знацима болести и, као друго, распрострањеност обољења у генералној популацији.

Испитаници су имали задатак да процену донесу из две различите позиције: у првом случају проблем се тицао неке непознате особе, а у другом је требало да се они сами ставе у ту ситуацију, као да се ради о њима.

Резултати су потврдили претпоставке о утицају психолошке дистанце на просуђивање.

Онда кад су размишљали о непознатој особи, закључци су у највећем били базирани на рационалном степену учесталости обољења, док када је сам испитаник постао и актер, приоритет је дат индивидуалним симптомима који су указивали на болест. То је оно што су научници назвали аутонегативизмом.

Систем функционише и обрнуто, а друга крајност зове се аутопозитивизам или обичним речником – самозаваравање. Као што неко одмах помишља на најтежу дијагнозу, уплашен због симптома које осећа, независно од тога што је учесталост болести мала, у супротну врсту заблуде бива одведен и када, опет ослањајући се на лични доживљај и чињеницу да симптоми нису упадљиви, пренебрегава општу слику и тако пропушта да препозна болест.

„Да бисте избегли странпутице, идите код лекара, он ће донети објективан суд“, поручили су аутори истраживања, а то је оно што струка годинама понавља. Узалуд. Упркос лошим искуствима и доказаним мањкавостима самодијагностиковања, листање здравствених тема преко интернета је у незадрживом порасту.

Према подацима америчког Пју истраживачког центра, три четвртине грађана редовно сурфује на таласима медицинске проблематике и то не само припадници млађе популације, већ и више од половине старијих од 65.

Из Гугла су изашли с податком да је свака двадесета од 100 милијарди претрага месечно усмерена ка медицини и здрављу. Ствари су отишле предалеко и сви ће се сложити да је технологија из основа уздрмала традиционалан однос лекар – пацијент.

Без обзира не све лоше стране, а лоше најпре због хаотичности и неселективности информација, сумњивих сајтова, рекламирања и трговине под маском наводне озбиљне струке, потенцијале и могућу искоришћеност интернетске медицине је бесмислено игнорисати. Управо због тога Гугл је ове године покушао да направи пробој у смислу обезбеђења квалитета података.

У сарадњи са чувеном клиником Мејо чији специјалисти дају стручно покриће, направљен је избор од 400 најчешћих обољења и здравствених ситуација, врхунски презентираних са кључним информацијама и илустрацијама, тако да свако може да их разуме и што је најважније не мора да лута по мрежи, јер се појављују у врху стране чим се описане тегобе укуцају у претраживач.

Засад ова опција може да се користи само у Сједињеним Државама, али у плану је да буде доступна широм света. То донекле модификује, али никако не искључује улогу лекара, без обзира на то што „др Гугл“ вређа сујету неких међу њима, због чега пацијенти нерадо признају где су били пре него што су закуцали на њихова врата.

Д. Драгић

Планета пензионера

АУСТРАЛИЈА: Сумње у реформе

Пензионери и они који су пред пензијом убрзано постају најзначајнија група бирача у Аустралији, па је због тога најављена реформа тамошњег пензијског система која треба да га учини фискално одрживијим – све неизвеснија.

За пензије се у Аустралији издваја 10 одсто буџета федералне владе. Демографске пројекције пак показују да ће до 202. сваки трећи Аустралијанац бити старији од 55 година (данас је сваки четврти) као и да ће тај однос остати све до средине века.

Ово производи и политичке последице: после прошлогодишњих негодовања због предложених умањења пензионерских примања и пратећих бенефита, сада се, уместо корените реформе, предлаже „праведнији пензијски систем“, са знатно мање буџетских уштеда него што је првобитно било предвиђено.

ИТАЛИЈА: Дуг од 2,2 милијарде

Уставни суд Италије прогласио је незаконитим кључни елемент пензијске реформе из 2011, што је владу у Риму довело у ситуацију да пензионерима дугује око 2,2 милијарде евра.

Реч је о мери укидања индексирања – усклађивања пензија са стопом инфлације – која је била део реформског пакета у за Италију веома тешкој фискалној ситуацији која је налагала тешке мере штедње и одрицања.

Индексирање је обновљено 2014, али одлука Уставног суда, с образложењем да је усклађивање пензија „загарантовано уставом“, држави је наложила да оно што је ускраћено током 2012. и 2013.

врати. Право на повраћај има око 3,7 милиона пензионера, којима ће ово потраживање бити исплаћено 1. августа, за шта су, како је изјавио премијер Матео Ренци, у буџету средства већ обезбеђена.

ЕУ: Централна банка угрозила пензије

Нова монетарна политика Европске централне банке – одлука из марта да се у економије земаља ЕУ до септембра 2016. месечно „упумпава“ по 60 милијарди евра као стимуланс, могла би да произведе велику колатералну штету: нижи животни стандард за милионе пензионера.

Нова политика ЕЦБ, наиме, подразумева рекордно ниске камате на новац који се држи у банкама и инвестиционим фондовима, па према томе и смањене приходе пензијских фондова који улагањима у разне финансијске инструменте одржавају своју вредност.

Ово ће посебне проблеме донети они-

ма који су за пензионерске дане штедели у неки од фондова који им је гарантовао одређени месечни износ пензије. Претпоставка за то је била стандардна каматна стопа – што је са програмом финансијских стимуланса пало у воду. Неизбежна последица свега, према проценама експерата, биће смањење ових пензија.

ГРЧКА: Замрзнуто 250.000 захтева

Око 250.000 захтева за пензионисање у Грчкој „замрзнуто“ је док се не усвоји нови пензијски закон који је предмет великих спорења са кредиторима земље у којој је сваког месеца све теже обезбедити довољно пара за исплату пензија и плата државним службеницима.

Реч је о различитим категоријама пензија: основним и допунским, а како јавља „Грик рипортер“, на решење би могло да се чека и до пет година. Пензије су иначе велико фискално оптерећење за владу у Атини, с обзиром на то да земља има 2,9 милиона пензионера, што је више од четвртине укупног становништва, при чему је велики број у превременој пензији, што значи да је радни век завршио пре него што је напунио 65 година. Због тога – и због драматично тешке фискалне ситуације која тамо траје већ пет година, Грчка је зато изложена великом притиску да трошкове за пензије смањи.

РУСИЈА: Удар са неочекиване стране

Пензионери у Русији неочекивано су се суочили са великом невољом: најновије поскупљење аутомобилског осигурања од чак 40 одсто запретило је да многе са ниским пензијама онемогући да седну за волан.

На овај проблем скренута је пажња и председнику Путину који је обећао да ће од Централне банке и Владе затражити да размотре овај проблем, мада је изјавио да разуме логику поскупљења осигурања: после пада вредности рубље, поскупели су аутомобилски делови, па према томе и трошкови које носе осигуравајуће куће. Као и другде, оне су то одмах пренеле на возаче.

М. Бекин

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ МЕДА И ВИНА У НЕГОТИНУ

Вино се точило из фонтане

Неготински Сајам меда и вина који промовише и представља вински туризам у познатом виноградарском региону Крајине, чувеном по добрим винима и јединственим пивницама у којима се од давнина производило и чувало пиће богова, окупио је више од стотину учесника из свих винских регија Србије, тридесетак произвођача меда и бројне посетиоце. У години обележавања десетогодишњег јубилеја, на Међународном сајму меда и вина у Неготину представили су се и гости из суседних земаља, Бугарске и Румуније, што је, кажу у Удружењу винара Неготинске Крајине, својерсно признање манифестаци-

ји која већ деценију популарише винарску производњу.

Осим по винима, Неготинска Крајина је позната и по производњи квалитетног меда и препарата на бази пчелињих про-

извода. Управо због тога, мед са простора истока Србије веома је тражен и цењен на домаћем али и на иностраном тржишту.

Сви посетиоци су могли да пробају традиционалну храну,

производе од меда и вино. Део јубиларног Сајма меда и вина у Неготину биле су и изложбе лековитог биља, сувенира и ручних радова, а за најзапаженији и најбољи штанд проглашена је „Хомолска здравица“ из Жагубице.

Десети међународни Сајам меда и вина у Неготину који је промовисао и музичку традицију источне Србије трајао је два дана, а организовали су га Друштво пчелара „Хајдук Вељко“, Удружење винара Неготинске Крајине и Туристичка организација, под покровитељством општине Неготин.

Атракција овогодишњег сајма била је фонтана вина, из које су посетиоци могли да пробају квалитетно вино из винарија крајинских винара. Уз фонтану, из које се точило пиће богова, биле су богиње вина, девојке обучене у традиционалну ношњу, којима су у знак подсећања на јуначку традицију којом се Крајина поноси, друштво правили Хајдук Вељко и хероина Чучук Стана.

За апсолутног победника 10. Сајма меда и вина у Неготину, на основу резултата оцењивања 80 узорака вина регистрованих винарија, учесника манифестације, проглашена је Винарија „Душа“ из Кладова. Све остале награде у категорији белих, црвених, розе и десертних вина припале су крајинским винарима што је доказ више да се у општини Неготин све озбиљније размишља и ради на усавршавању производње и квалитета вина.

Јованка Станојевић

НОВИ САД

Дигитална радионица за старије

Удружење пензионера града Новог Сада, у сарадњи са „Организацијом за међугенерациску сарадњу 35+“, недавно је организовало дигиталну радионицу за старије у којој су чланови Удружења имали прилику да се упознају са основама рачунарских технологија.

Драгица Зеленбаба, секретар овог удружења, на почетку радионице истакла је задовољство што ће и пензионери имати прилику да науче основе употребе рачунара и тиме прошире своје

видике и могућности, и то бесплатно.

Двадесет полазника радионице, подељени у две групе, током пет дана су имали интензивну обуку у којој су их водитељи радионице, Јелена Вишњић и Далибор Стојановић, упознали са основним појмовима и радњама на рачунару, креирањем фолдера, програмима за писање и обрадом текста, претраживањем интернета, електронском поштом, друштвеним мрежама, а на крају је сваки полазник добио сертификат.

Д. Корач

Обележена јубиларна слава

Градски одбор Независног удружења пензионера јавних служби Србије – Зрењанин прославио је 21. маја своју јубиларну, десету крсну славу Спасовдан која је уједно и слава републичке организације. Према процени Јеленка Крајована, председника градског удружења, али и републичког НУП ЈСС, овогодишњој прослави Спасовдана присуствовало је око 200 пензионера из Зрењанина и околине, а традиционално и колеге из општинских одбора Сефкерина, Уздина, Сурчина и Житишта.

Празнику зрењанинских пензионера из НУП ЈСС први пут је као гост присуствовао и Саша Сантовац, заменик градоначелника Зрењанина, док је са њима Спасовдан прославио и дугогодишњи пријатељ и сарадник Ранко Хрњаз, председник Независног синдиката јавних служби Војводине и потпредседник републичке организације овог синдиката.

Обред сечења славског колача обавили су свештеници Слободан Честић, Брани-

слав Петровић, Младен Моромилов и Веселин Влашки. Кум славе био је Јожеф Тот, док ће ту част наредне године имати Јон Мун-

ћан. Домаћини су организовали свечани ручак, а весеље је, уз песму и игру, трајало до ноћних часова. **М. М.**

ОДРЖАНА ПРВА „ТОРТИЈАДА” У СВРЉИГУ

Слатке торте у хумане сврхе

У оквиру обележавања 8. маја, Дана општине Сврљиг, 10. маја одржана је прва „Тортијада”. Такмичарке из Јагодине, Зајечара, Књажевца, Ниша, Алексинца, Нишке бање и Сврљига представиле су дечје, свечане, шлаг торте и торте по слободном избору. У конкуренцији 40 торти жири у саставу: Мартин Михајловић,

кувар, Накица Антић, просветни радник, Драгослав Михајловић Канаринац и Саша Илић Балканика, естрадни уметници, прогласио је победнике.

У конкуренцији дечјих торти победила је торта Далиборке Раденовић из Књажевца. Најлепшу шлаг торту направила је Драгана Симић из Јагодине, а најбоља све-

чана торта је Данијеле Марчете из Јагодине. Награђене су и Марина Радојевић из Ниша, Ружица Радојић (Сврљиг), Јелена Петровић (Књажевац), Коло српских сестара (Сврљиг) и Зорица Ћирић (Зајечар), за универзалне торте. Специјална награда за помоћ у организацији отишла је у Јагодину, у руке Драгане Симић из удружења

„Слатки осмех”. Организатор је за победнике обезбедио пехаре и захвалнице. Све торте подељене су Удружењу родитеља деце ометене у развоју „Заједно до светлости”, као и деци у сеоским школама сврљишке општине. Иако се одржава први пут, манифестација је уз помоћ локалне самоуправе успешно организована и одзив је био добар.

Циљ ове манифестације, по речима председнице општине Јелене Трифуновић и њене помоћнице Драгице Ристић, јесте представљање и економско јачање женског предузетништва у оквиру туризма у сврљишком крају и једно велико хумано дело домаћица из више градова у Србији.

Слађана Ђорђевић

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Зајечарци имају таленат

Овогодишње традиционално такмичење пензионера под називом „Ја имам таленат“ одржано је у Смедеревској Паланци. Главном улицом Смедеревске Паланке продефиловали су учесници такмичења, пензионерска културно-уметничка друштва из седам градова Србије и из Македоније. На Градском тргу су се ориле песме и ширило коло у које се ухватило 150 извођача из Куманова, Врања, Лесковца, Зајечара Врњачке Бање, Крагујевца и Младеновца.

У такмичарском делу програма учесници су се представили десетоминутним наступом. Највише талента по оцени жирија (који је чинио по један представник учесника такмичења) показали су пензионери Зајечара који ће бити домаћини следеће године када славе тридесет година постојања.

Иначе, домаћин овог такмичења била је Општинска организација пензионера Смедеревске Паланке. **Сл. К.**

МУЖЉА

Сви под истим кровом

У Мужљи, некада селу а данас 10. месној заједници Зрењанина, старосни и инвалидски пензионери имају свој властити дом, где могу да проведу слободно време и да решавају свакодневне проблеме. Ових дана одржана је прва изборна скупштина удружења инвалидских пензионера, за председницу је изабрана Ана Сивери, а старосни пензионери су на својој скупштини за председника изабрали Иштвана Палигроса.

Сви су се једногласно сложили да активности под заједничким кровом заједно и обављају. Најпре су на Дан планете Земље учествовали у уређењу Дома пензионера и центра села. Како је наглашено, ни ове године неће изостати излети и оправак пензионера из Мужље. **И. П.**

БЕОГРАД

„Долетео“ до 90. лета

У Удружењу пензионера ЈАТ-а било је врло весело у недељу 17. маја. Прослављен је 90. рођендан њиховог омиљеног и уваженог члана, Јагоша Радуловића, потпуковника у пензији. Биографија слављеника је заиста импресивна: школовао је око 1.200 питомаца и полазника летења годишње, био у Ваздухопловном савезу Југославије, инструктор Ратног војног ваздухопловства, генерални секретар ВСЈ. Иако је у пензију званично отишао са 52 године, био је активан до својих 78 година радећи у пилотској школи у Вршцу, у аероклубовима у Панчеву и Кикинди где је наставио са школовањем нових и нових генерација пилота, једриличара, падобранаца, испуњавајући тако свој животни циљ. Међу ученицима су му и син и унук, пилот и копилот, који су заједно са колегама из Удружења у весељу прославили Јагошевих 90 лета, које је дочекао у задивљујућој менталној и физичкој кондицији. **Н. М.**

БЕЛЕ ВОДЕ

Излет за памћење

Удружење пензионера Белих вода познато је по организованим излетима, а за њих се интересују и чланови других удружења са Чукарице, али и Новог Београда, Земуна, Раковице, Савског венца, Барајева...

И овај последњи, дводневни излет са ноћењем на Јахорини изазвао је велико интересовање. Путовало се преко Сунчане Реке, Зворника, Хан Пијеска, Сокоца, преко прелепе легендарне Романије и Пала до Сарајева. У Сарајеву неизбежна Баш-чаршија, па мост Гаврила Принципа и још много других знаменитости.

Посета Илици и врелу Босне није изостала. Путници су у повратку обишли и гробље на Сокоцу где су сахрањени страдали у последњем рату. Пут је водио даље преко Рогатице до Вишеграда, легендарне Ђуприје на Дрини и новосаграђеног Каменграда. У повратку се путовало преко Мокре Горе, виђен је Дрвенград, затим Кремна, Ужице, Чачак. Сви су били одушевљени излетом, уз жељу да се што пре поново нађу на сличном путовању. **М. Р.**

СРЕМЧИЦА

Летовање на рате

Чланови Месне организације старосних пензионера Сремчице настављају да путују и да се друже.

После обиласка Врдника и бање Ждрело, 100 пензионера из Сремчице и свих делова Београда у мају је било на летовању у Грчкој. Планирају да 23. јуна организују десетодневни одмор у Сокобањи. Цена овог путовања са превозом је 26.000 динара, а може да се плати готовински, чековима или путем административне забране преко Фонда ПИО. На лето ће организовати још неколико дружења и излета. **З. М.**

КИКИНДА

Наступ у Темишвару

Културно-уметничко друштво пензионера „Сунчана јесен“ из Кикинде наступило је за Дан Европе у Темишвару. Свој полусатни програм представили су у Парку ружа у оквиру пројекта у којем су учествовали ансамбли од предшколаца до пензионера.

На простору окруженом са 5.500 струкова ружа, Кикинђани су побрали аплауз. Њихов хор отпевао је по једну песму на српском, румунском и македонском језику. Група певача је такође извела три песме, а нису изостали ни вокални и инструментални солисти: фураш Петар Костадиновић одушевио је публику влашким колом. Фолклор је премијерно приказао новоувежбан сплет славонских игара. **С. З.**

ПИРОТ

Весело за пети рођендан

Пензионери Општинског удружења Пирота, са пријатељима, пензионерима из Димитровграда, Бабушнице, Беле Паланке, Ниша, Прокупља, Алексинца, Сврљига и Врања, песмом и игром су обележили пети рођендан удружења.

На прослави су били и представници локалне самоуправе и група пензионера из суседне Бугарске, из градића Годеча,

предвођена Нином Илијевом, председницом тамошњег удружења пензионера.

Председнику Општинског удружења пензионера у Пироту, Велимиру Пејчићу, гости су честитали славље, уз скромне поклоне за Удружење.

– Већ три године долазимо на рођендан Удружења пензионера у Пироту. Прелепо је. Сарађујемо добро, чинићемо то и у будуће – рекла је Нина Илијева. **С. П.**

РУМА

Деветнаест слављеника

У Геронтолошком центру „Срем“ у Руми станује деветнаест корисника рођених у мају. Њихови рођендани заједно су прослављени 19. маја, уз музику, цвеће, торте и поклоне. Слављенике, чланове њихових породица и остале госте развеселили су певачи Зорица Паравинић Стела, Андрија Бајић и Милоје Бубања, које су пратили румски музичари. Музика се орила установом, а многи корисници су и заиграли.

Директорка ГЦ „Срем“, Даница Јерemiћ, честитала је рођендане корисницима и уручила им поклоне настале на радној терапији. Нису изостале ни торте које су направиле куварице. **Г. В.**

ВРАЊЕ

Дан хуманости

Сваке године се у Параћину, на излетишту Грза, окупљају паралигичари из целе Србије. Врањанци су присуствовали и ове године. Скуп је уприличио министар Александар Вулин. Том приликом министар је посебно нагласио да ће закон о ОСИ ускоро ући у процедуру, а он сам заложиле се за постављање

што више лифтова и рампи, као и за запошљавање ОСИ. Навео је пример Врања у коме је запослено седам особа са инвалидитетом. На скупу је прикупљено 250 боца крви. **Р. С.**

ИЗАБРАНЕ НАЈБОЉЕ ПУТОПИСНЕ ПРИЧЕ СТАРИЈИХ

Активно старење кроз писање

Бiblioteca града Београда 19. маја била је домаћин првом у низу сусрета „Младост у старости“ на којем су представљене награђене приче учесника Конкурса за најбољу путописну причу старијих. Додељене су и награде за најбоље пласиране приче и представљена публикација „Младост у старости“. Конкурс је расписао

Надежда Трпковић

Удружење „Amity“ а од 1. јануара до 1. марта ове године приче је послало чак 56 аутора.

Према оцени жирија, у категорији за најбољу женску причу изабране су: као прво-награђена „Жене у Ирану“ Наде Дамјановић

из Новог Сада, на другом месту је „Прво путовање реком Дунав“ Катарине Јовановић из Београда, на трећем „Један дан у Вишеграду“ Милке Игњатовић из Крагујевца, и на четвртм месту „Пут(опис)“ Драгане Малешев из Новог Сада.

У категорији за најбољу мушку причу жири је као најбољу оценио „Догађаје и утиске са ђачке екскурзије“ Милована Деспотовића, друго-награђена је „Необична прича из Африке“ Александра Дамјановића из Новог Сада, треће место припало је причи „Обрисана прашина са старих сећања и путовања“ Милорада Бибина, а четврто причи „И видесмо и научисмо“ Будимира Станковића из Београда.

У категорији за најбољу причу из Србије, највишу оцену добио је путопис „Догодило се на данашњи дан“ Божицара Тасића из Београда, друго место је заузела прича „Путовање кроз Сићевачку клисуру“ Радмиле Милић из Ниша, треће место „Путовање по Србији“ Душанке Кнежевић из Новог Сада, а на четвртм месту је прича „Пут по јужној Србији“ Надежде Трпковић из Београда.

Љубица Стефановић из Земуна написала је „Голију“ која је изабрана за најбољу путописну песму.

У категорији за најбољу причу из иностранства, „Ратлук од ружа“, Слађане Илић из Крагујевца, заузео је прво место; „Путовању у Грчку“, Јованке Димитријевић из Београда, припало је друго место; прича „Сећање на пут без заборав“, Драгослава

Милован Деспотовић и Беба Кука

Јовановића из Смедерева, заузела је треће место, а „Младост у старости“, Марије Маричић из Суботице, четврто.

Аутори најбољих прича награђени су тродневним путовањем у Врњачку Бању са драгом особом. Другопласирани ће уживати у вечери за двоје, а трећенаграђенима су припале књиге и слични пригодни дарови.

Беба Кука, ауторка путописа „Узбрдо брза“, уједно и иницијатор овог конкурса, обезбедила је средства за награде. У Удружењу „Amity“ истичу да су приче пристигле из 20 места у Србији, а да је циљ био да се подстакне активно старење, да се од заборават отргне богато животном искуству, и додају да ће се конкурс расписивати и убудуће.

Широј читалачкој публици, поред Београда, приче ће бити представљене и у Новом Саду, Крагујевцу и Врњачкој Бањи, а публикација „Младост у старости“ са награђеним причама и изабраним коментарима чланова жирија, објављена је на сајту www.amity-yu.org.

Јелена Оцић

Волонтерски сервис Звездаре – пријатељ старијих

Волонтерски сервис општине Звездара представио се на другом Сајму за треће доба, 25. и 26. маја, програмом подршке и помоћи сениорима у циљу унапређења квалитета свакодневног живота.

Посетиоце Сајма је интересовало како се постаје волонтер Сервиса, како се користи волонтерска помоћ и учествује у програмима радионица који су на Звездари доступни и за житеље других београдских општина. Волонтери овог сервиса су на свом штанду информисали више од три стотине заин-

тересованих грађана о својим активностима а седамдесетак посетилаца је преузело ваучере за бесплатне програме различитих радионица.

Градски завод за јавно здравље Београд и магазин „Пензија“ доделили су Волонтерском сервису Звездаре Повељу о статусу „Пријатељ здравља старијих“ за досадашње активности које остварује у бризи за сениоре не само на овој општини, као и за наступ на Сајму. Повеља је уручена Радмили Урошевић, координаторки Сервиса.

У организацији Волонтерског

Радмила Урошевић (прва слева)

центра, 28. маја у Месној заједници Миријево одржана је још једна, традиционална „Журка за

сениоре“, за коју је на Сајму владало посебно интересовање.

Р. М.

Провера стажа

? Д. М., Петровац на Млави: Како могу да проверим стаж који ми је признат током рада?

ОДГОВОР: Преко електронског сервиса може се проверити за које су године, односно периоде рада, неком осигураннику плаћени доприноси и Фонду предате пријаве М-4. Путем овог сервиса у неким случајевима није могуће тачно утврдити колико осигураник има навршеног стажа, из разлога што нпр. стаж може бити уписан само у радну књижицу или осигураник може

имати навршен стаж пре 1970. године који се не региструје у листингу М-4, затим могуће је да за неке године, односно периоде рада за које су плаћени доприноси нису Фонду предате пријаве М-4, па подаци нису могли бити унесени у матичну евиденцију, и сл. Дакле, можете на шалтеру филијале Фонда према месту становања да проверите све и евентуално потражите савет.

Закон о рехабилитацији

? З. П., Београд: Мој отац је добио решење којим му је усвојен захтев за рехабилитацију, као рехабилитованом лицу. Интересује нас какав је поступак који се примењује ради реализације признатог права. Коме се обраћамо и на који начин?

ОДГОВОР: Закон о рехабилитацији уређује рехабилитацију и правне последице рехабилитације лица која су из политичких, верских, националних или идеолошких разлога лишена живота, слободе или других права до дана ступања на снагу закона.

На основу Закона о рехабилитацији, ради признавања права на посебан пензијски стаж и месечну новчану накнаду, рехабилитовано лице треба да поднесе захтев филијали Фонда надлежној према пребивалишту рехабилитованог лица и да уз захтев приложи доказе потребне за одлучивање, и то: решење

којим је усвојен захтев за рехабилитацију и доказе који садрже податке о дужини трајања лишења слободе, односно незапослености по престанку лишења слободе; такође, ради исплате месечне новчане накнаде (посебног додатка) подноси се доказ о отвореном текућем рачуну код пословне банке (копија картице текућег рачуна рехабилитованог лица). Образац захтева може се добити у филијали Фонда или одштампати са сајта www.pio.rs. По пријему захтева рехабилитованог лица надлежна филијала спровешће поступак и након тога донеће одговарајуће решење.

Законски рок два месеца

? П. Т., Ђуприја: Који је рок за доношење решења по поднетом захтеву? Захтев сам поднео 30. априла 2015. године.

ОДГОВОР: Рок за доношење решења по поднетом захтеву износи 60 дана од дана подношења захтева, под условом да је достављена комплетна документација и да су подаци о стажу осигурања и зарадама тачно утврђени и сређени на правилан начин.

Уколико подаци о стажу и зарадама нису тачни или нису потпуни, или ако постоји стаж

остварен у иностранству или бившим републикама, поступак за остваривање права на пензију може трајати дуже због прибављања података који недостају, због утврђивања тачних података и неопходног контактирања са носиоцима социјалног осигурања у бившим републикама или другим државама. На ажурност органа у другим државама не можемо утицати.

ВИ ПИТАТЕ
„ГЛАС
ОСИГУРАНИКА“
ОДГОВАРА

Наплата погребних трошкова

? Д. И., Младеновац: Ко наплаћује погребне трошкове? Онај ко их је платио, или родбина у чије име је то урађено? Шта је потребно урадити да се поврате трошкови?

ОДГОВОР: У случају смрти корисника пензије, лице које је сносило трошкове сахране има право на накнаду погребних трошкова. Да би се остварило поменуто право, неопходно је поднети захтев који се може добити у свакој филијали Фонда за пензијско и инвалидско осигурање или одштампати са сајта www.pio.rs из менија Обраци. У самом обрасцу захтева

наведен је списак документације коју је неопходно приложити. Уз захтев се прилаже: извод из матичне књиге умрлих (умрлица) за умрлог корисника пензије, оригинални рачун о плаћеним трошковима сахране у којем је назначено име лица које је сносило трошкове сахране, фотокопија важеће личне карте лица које је сносило трошкове сахране.

Уплата доприноса по чл. 15 Закона о ПИО

? М. А., Лесковац: Ако се укључим у осигурање по чл. 15 и сама уплаћујем доприносе, да ли ћу тако моћи да регулишем и здравствено осигурање?

ОДГОВОР: Уплата доприноса по члану 15 Закона о ПИО не односи се на здравствено осигурање већ само на пензијско

осигурање. Уколико желите и здравствено да се осигурате, обратите се Републичком фонду за здравствено осигурање.

Дете са инвалидитетом и туђа помоћ и нега

? Е. Л., Београд: Мајка сам детета са инвалидитетом и занима ме која је процедура за остваривање права на новчану накнаду за туђу помоћ и негу?

ОДГОВОР: У систему пензијског и инвалидског осигурања постоји новчана накнада за помоћ и негу другог лица коју могу остварити искључиво осигураници (лица која раде) или корисници пензије. С обзиром на то да Ваше дете не припада ни једној поменутој категорији, не може остварити право на ову врсту накнаде преко Фонда

ПИО. Међутим, Ви можете поднети захтев за новчану накнаду за туђу помоћ и негу и за Ваше дете преко центра за социјални рад. За детаљнија обавештења о процедури и документацији коју је потребно приложити уз захтев, обратите се центру за социјални рад на територији општине на којој имате пребивалиште.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	ВЕШТАЧКА КАМЕНА МАСА	НЕОГРАНИЧЕ- НА ВЛАСТ	КРЕТАЊЕ КРОЗ ВАЗДУХ	РИБЉА ЈАЈАШЦА	ГЛАВНИ ГРАД КАНАДЕ	ИТАЛИЈАН. ВИОЛИНИСТА, НИКОЛО	НАШ СТАРИИ СЛИКАР, СТОЈАН
ГРЧКА МУЗА ДЕКЛАМА- ЦИЈЕ							
СКУП ВИШЕ БОЈА							
ИСТРАЖИ- ВАЊЕ							
ОЗНАКА ЛОЗНИЦЕ			МЕНИЧНО ЈЕМСТВО РАД ИЗ ЉУБАВИ				
РЕКА У РУСИЈИ				ИМЕ ГЛУМ. ЖИРАРДО ГЕОМЕТР. ЛИНИЈА			
БЕКРИЈА, ОДРПАНАЦ (НЕМ.)					ИНИЦИЈАЛИ ЦАНКАРА НАУЧНИ ЗАВОД		
НАША СТАРИЈА ФИЛМСКА ГЛУМИЦА							
КОЛОСИ, ДИВОВИ							СТАРОЕГИ- ПАТСКИ ПИСАЦ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ГРЧКИ БОГ ПРОЛЕЋНИ МЕСЕЦ					ОЗНАКА ЗА АЛТ ОПОРА- ВЉАЊЕ	
ДУГАЧКА ТРКА							
ТИП ФРАНЦУ- СКОГ АУТО- МОБИЛА				МАЛАЈСКИ ОТРОВ ПЕСНИЧКИ УКРАС			
ОЗНАКА ЗА ЈУГ		ЗАЛИВ, УВАЛА ВИНОГРАДАР. НОЖ					
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СМОТАНА ПРЕЂА ЦРКВЕНИ ЗАКОНИ						
НОВЧАНИ ИНТЕРЕС							МОЋ, ЈАЧИНА
ИМЕ ГЛУМЦА ПАЋИНА			СИМБОЛ ФЛОУРА НЕОБУЧЕНО		ВИША СПРЕМА ИСПРАВА УЛАСКА У ДРЖАВУ		
МУШКО ИМЕ							
ВРСТА БРДСКЕ БИЉКЕ							
ДИЈАГНОЗА						ОЗНАКА ЗА ГРАМ ОЗНАКА НЕМАЧКЕ	
ИЗДАВАЧ. РАДНА ОРГА- НИЗ. (СКР)				РЕЧНО ОСТРВО			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: криваја, кариран, докови, панамац, анита, а, к, ји, мд, ита, као, ср, дарб, тихомир, амалија, навала, римини, пајац, н, оне, асд, з, ра, ли, дс, скај, растава, астатин, виолина

Некад и сад

Демографски губици услед ратова

Старосно-полна структура демографских губитака Србије проузрокованих Другим светским ратом може се индиректно сагледати на основу података о броју женских на 1.000 мушких становника у Србији по попису из 1948. године. На основу кретања индекса по старости види се да се вишак жена јавља у старосном добу од 20 до 49 година. Ово значи да су демографски губици мушкараца старости 17-46 година (попис је вршен три године после рата) у Другом светском рату били високи. Индекс, односно вишак жена у старосном добу од 50 година па навише нагло расте. Разлози за ово су следећи: прво, демографски губици мушкараца проузроковани Другим светским ратом у овом старосном добу су још увек виши од демографских губитака жена; друго, у овом старосном добу се налазе дефицитне генерације мушкараца које су претрпеле огромне ратне губитке у Првом светском рату, јер су тада имале 18 и више година, и треће, у старости 50 и више година, у редовним приликама, тј. у стању без рата, број жена у укупном становништву већи је од броја мушкараца због природног кретања становништва.

(Мр Душан Врућинић, Демографски губици Србије проузроковани ратовима у XX веку, Београд, 2007)

Жене старије и бројније

Према попису из 2011, женско становништво у Србији је бројније – 51,3 одсто наспрам 48,7 процената. Бројчани однос између полова по старости је променљив и умногоме зависи од старости популације и миграција становништва. Мушкарци су бројнији у укупној популацији све до старосне групе 40-44 године (2011) када се изједначавају са женама и почев од тада жене доминирају у свим наредним старосним групама. Међу старима 85 и више година жене су двоструко бројније.

(Демографски преглед, Београд, година XIII, број 47/2013)

J. O.

Да ли сте знали ...

– да је аустријска државна телевизија ОРФ омогућила да први пут песме и најаве водитеља буду уживо превођене на међународни знаковни језик? Специјално обучени преводиоци су 40 недеља увежбавали превођење песама свих земаља учесница. Наша представница, Бојана Стаменов, заузела је десето место на овогодишњој Песми Евровизије.

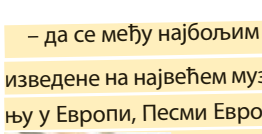
– да је такмичење за Песму Евровизије један од најдугувечнијих и најуспешнијих ТВ формата у историји? Фестивал зачет у ери технолошког напретка живе телевизије и зацељења ратних рана као паневропски програм лаке забаве за најшире народне масе, траје већ шездесет година.

– да је најавна шпика Евровизије означавала један готово магијски тренутак? Марш из „Те деума“ Марк-Антоана Шарпентијеа праћен замрзнутом сликом био је сигнал гледаоцима да од тог тренутка постају део међународног ентитета.

– да је Песма Евровизије прошла кроз више фаза? На почетку су доминирали разни облици шансона, канциона и оркестрираних џез балада а нас су тих година представљале Љиљана Петровић и Лола Новаковић, чији су резултати (осмо и четврто место) ретко бивали достигнути у наредних двадесетак година.

– да је несумњиво највећи евровизијски хит песма која је давне 1958. заузела тек треће место на такмичењу у Хилверсуму? Песма „Нел блу дипинто ди блу“, познатија као „Воларе“ Доменика Модуња, постала је светски хит у извођењу „Џипси кингса“.

– да се међу најбољим песмама које су изведене на највећем музичком такмичењу у Европи, Песми Евровизије, налазе и две српске композиције: „Молитва“, са којом

је Марија Шерифовић победила 2007. године, и песма Жељка Јоксимовића „Лане моје“ из 2004. године (друго место у Истанбулу).

– да је Џони Логан једини учесник који је победио више пута на Песми Евровизије? Својим снажним баладама донео је три победе Ирској (1980, 1987. и 1992. као композитор песме за Линду Мартин), добивши тако надимак „Мистер Евровизија“.

– да су међу учесницима Песме Евровизије који нису победили била и имена као што су Нана Мускури, Хулио Иглесијас, Оливија Њутн Џон, Клиф Ричард, Ала Пугачова и ДЦ БоБо?

– да се најуспешнијим учесницама сматрају Велика Британија и Ирска? Ирска има највише победа – седам, међу којима и три заредом средином деведесетих, док је Велика Британија завршила на једној од прве две позиције у 20 од 54 такмичења (1956–2009).

Пробни балон

Чим пустимо пробни балон, избуше нам га.

Живимо под седативима и притиском међународне заједнице.

Србији се враћа једноумље. Сви мисле само како да преживе!

С обзиром на број неписмених, читање између редова код нас је немогућа мисија.

Врата Европе су нам широм отворена. Уби нас промаја!

Просветни радници имају подршку у штрајку. Ученици су увек на њиховој страни.

Слобода наших грађана је очигледна. Они по потреби могу и да гладују.

Озбиљно смо пришли проблему, али нас је он слатко насмејао.

Раде Ђерговић

Мали народ

Ако одемо у Европу, ми се нећемо вратити.

Придружите се већини – отпустите се!

Нисмо део Европе. Значи, још увек смо део света.

Одговорност је велика ствар. А ми смо мали народ.

Реке су као људи. Чим порасту, напусте корито и оду у град.

Шта смо дочекали. Опет чекамо.

Свако јутро купим хлеб и новине. Новине да видим одакле ми за хлеб.

Бранислав Вукмановић

Лековите мисли

Није био себичан. Увек је другима давао свој посао.

Свака жена може да буде храбра, али не може свака да се храбро испрси.

Жуљ је место на које није препоручљиво стати ни руководиоцу, ни политичару.

Ако вам је животни пут присут трњем, једино је решење да постанете баштован.

За разлику од телевизора, човек може да ради и кад је поварен.

Ко једанпут слаже, други пут постане шеф маркетинга.

Више смо склони да галамимо него да радимо. Изгледа да сматрамо да имамо добар глас.

Књига је човеков најбољи пријатељ. Међутим, многи људи баш своје најбоље пријатеље не воле.

Душан Старчевић

Небеска капа

Поштено речено, поштеним радом веома је тешко „поштено“ се обогатити.

Да није глобалног напретка, људи би се још замајавали чистом, здравом и нетакнутом природом.

Небеска капа је једна, а остале капе су национални брендови и модни трендови.

Породица је стуб друштва, али није дирек који се стално побија у земљу.

У раду је спас, а у профиту се ужива.

Где има памети и глупости су видљивије.

Слободан Дучић

Молим за реч

Све своје носи са собом. Осим одговорности.

Деца су увиђавна. „Парове“ не препоручују својим родитељима.

Младима је данас кућни љубимац миш на компјутеру.

Унук за тату, тата за деду и извукоше џепараца.

Оно што су стари могли да окаче мачку о реп, млади данас каче на фејсбук.

Моја плата? Покушаћу да вам је опишем, по сећању.

Пошто је смех најбољи лек, за сваки виц лекари ће нам наплаћивати партиципацију.

Дејан Патаковић